תלמוד בבלי · ראשונים · רי״ף · מפרשים · הגהות מאלפס ישן

הגהות מאלפס ישן על עירובין

ספריית אור ברסלב · or-breslev.co.il

הגהות מאלפס ישן על עירובין

מקור הטקסט: ספריא · רישיון: לפי המהדורה: נחלת הכלל או Creative Commons

התכנים שלפניכם נאספו, מוינו, סוננו ונערכו בעמל רב ובמסירות על ידי צוות פרויקט 'אוצריא' (otzaria.org).

לקריאה באתר, עם המפרשים והמקורות ליד כל שורה: https://or-breslev.co.il/library/הגהות-מאלפס-ישן-על-עירובין/
הקובץ נוצר ב־18 בנובמבר 2026 מגרסה v38-202611162349 של הספרייה.

תוכן העניינים

דף א. 5
דף א: 5
דף ב. 5
דף ג. 5
דף ג: 5
דף ד. 6
דף ד: 6
דף ה: 6
דף ו. 6
דף ו: 7
דף ז: 7
דף ח. 7
דף ט. 7
דף ט: 7
דף י. 8
דף י: 8
דף יא: 8
דף יב. 8
דף יב: 8
דף יג. 8
דף יג: 8
דף יד. 9
דף יד: 9
דף טו. 9
דף טו: 9
דף טז. 9
דף טז: 9
דף יז. 10
דף יז: 10
דף יח. 10
דף יח: 10
דף יט. 10
דף יט: 10
דף כ. 11
דף כ: 11
דף כא. 11
דף כא: 11
דף כב. 11
דף כב: 12
דף כג. 12
דף כג: 12
דף כד. 12
דף כד: 12
דף כה. 12
דף כה: 13
דף כו. 13
דף כו: 13
דף כז. 13
דף כז: 14
דף כח. 14
דף כח: 14
דף כט. 14
דף כט: 14
דף ל. 14
דף ל: 15
דף לא. 15
דף לא: 15
דף לב. 15
דף לב: 16
דף לג. 16
דף לד. 16
דף לד: 16

דף לה. 16
דף לה: 16

דף א.

תי' ממנה נמחק:
נ"ב באמצע:
נ"ב הכי בגמ' ששה טפחים לא שהן עציבות כצ"ל:
יותר מעשרים כצ"ל:
תי' אלא נמחק ונ"ב אבל:

דף א:

תי' הנותרת נמחק ונ"ב ופרצת הכותלים:
מש"ש הצגנו בסוף וע"ש:
דלא בקעי כצ"ל:

דף ב.

או קורה:
דרך זה על זה וזה על זה:
ודשמואל וי"ג חומרי' דשמואל [ומוחקין דאמר תורתו כמפולש]:
נ"ב ומאי דקאמר דאצריכוה דלתות לאו דוקא דבדלת אחד סגי:
דכיון כצ"ל:
נ"ב פירש שהוא רחב הרבה יותר משבע:

דף ג.

מרוח אחת כצ"ל ותי' מראש נמחק:

דף ג:

לארכו:
אם מקבלות:
וכן וכו' עד ליתא כ"ז מוקף:
נ"ב אבל בעה"ט פסק כוותיה וכן פסק הרמב"ם ז"ל:
תי' דס"ל דמתניתא נמחק:
תי' עד נמחק:

בתוך טפח או שהתחתונה למעלה מעשרה טפחים והעליונה סמוכה לה בתוך ג' או בתוך טפח אבל וכו':

דף ד.

אמר רב יוסף אמר רב יהודה א"ש:
קורה:
מאתמול אביי אמר וכו' כצ"ל והשאר נמחק:
יותר מעשרה כצ"ל:

דף ד:

שנים נותנין להם בו בית סאתים שלשה וכו':
ויותר מב' סאתים:
מב' סאתים לא התירו לו:
תיבת או מבית כור נמחק:

דף ה:

שנוטה דפנו אחד למערב ודפנו אחד לדרום כצ"ל:
דפנו אחד למערב וכו' והשלישי וכו' ודפנו אחד לדרום והרביעי וכו' צדו א' למזרח וצדו א' לצפון כצ"ל:
שרחבן כצ"ל ותי' שעביין נמחק:
תי' דיומד נמחק ונ"ב פשוט:
ודוק' וכו' בין לר' יהודה כ"ז מוקף:
או וכו' אחת לבד כ"ז מוקף:
תי' עשר נמחק ונ"ב: תשע:
נ"ב אבל אם הרחיקו ממנו אמה א' או אם הדביק האחד והרחיק הב' ג' אמות אז הוה כפרוץ י' אמות:

דף ו.

מפסקתן כצ"ל:
נ"ב שאם יכלו מימיו מדכרי אהדדי:
תי' ר' יהודה נמחק:

דף ו:

נ"ב דהוה:
אלא אחד כו' (ומלבד זה יש שם במשנה טעות ועי' בדקדוקי סופרים):
יהודה א"ש:
קס"ד:

דף ז:

ולא בתרומה תא"מ:
וקב שעורין ועי' בפ"ח דפאה:
נ"ב ירק הנאכל בשתי סעודות:
תי' זרתא שני' נמחק וכן בסמוך:
מערבין לנזיר עירובי תחומין ביין כצ"ל והשאר נמחק:
בהרימו כצ"ל:
נ"ב ואין מותר להוציא ממנו תרומה בשבת:

דף ח.

כשנטלה כצ"ל:
ללמטה:
דהא אוקי לה לרישא כצ"ל:

דף ט.

נ"ב זה מושכו לכאן וזה לכאן כאדם המנהיג חמור וגמל שהחמור הולך לפניו וזה מנהיגו ואת הגמל מושך באפסר שלו:
יש ברירה:
יש ברירה:
יש ברירה:

דף ט:

קמייתא:
נ"ב רב אמר:
נ"ב רבה:

מן ואלא הא דתנן כיצד הוא עושה עד אלא הא דתנן רא"א בא"י ליתא ונכתב ז"ה על הגליון. ושם הנוסחא א"ל אביי אלא הא דתנן כו':
נ"ב גם:

דף י.

שבשמיני ספק שביעי כצ"ל:

דף י:

בד"ק רבא כו' אתו ושיילוהו לי' לרבה. ובס"י לרב אשי:

דף יא:

אלא:
נ"ב של עצמו כצ"ל:

דף יב.

נ"ב שלא נימולו ולא טבלו לשם עבדות:

דף יב:

נ"ב וראה:
צ"ל היתה:
צ"ל המיקל וחפצי:
לרבנן:
צ"ל דכל:
תי' אחד נמחק:

דף יג.

תי' עקיבא מוקף:
תי' בן נורי נמחק:

דף יג:

עירבו החיצונות עם האמצעיו' כצ"ל:

דחמישתן כצ"ל:

דף יד.

מקום רגליו כצ"ל:

דף יד:

שביתתי במקומי כצ"ל:

דף טו.

רבא:
שהי' כצ"ל:
ולאו דוקא שיהא ארכן כרחבן כצ"ל:

דף טו:

שיהיה כצ"ל:
ולאו דוקא שיהא ארכן כרחבן:
לרבע:
להתרבע:
תאמר לא:

דף טז.

צ"ל שבשדו'
צ"ל נמי ר"מ:
אותו כאלו הוא באמצע בשוה מהם כצ"ל:

דף טז:

צ"ל ברבי ינאי:
צ"ל שם:
לקדר או להבליע:

דף יז.

צ"ל מודדו והולך לו:
ומדלג כל הגאיות:

דף יז:

כל חצי העיר בפני עצמה:
ע"י עירוב בלא שיור כצ"ל:
צ"ל ודוקא שאינה כו':
במבוי כצ"ל:

דף יח.

תיבת בחצר מוקפת:
צ"ל העירוב:
ת"ז מוקפת:
ת"ז נמחק:

דף יח:

ת"ז מוקפת:
ברוחב ד"א:
צ"ל הנחל:

דף יט.

נ"ב דברי רבי מאיר: (עי' בד"ס):
אין תבונה ואין עצה כצ"ל:
והנכרי שמא לא ירצה לשכור לו רשותו מפני כו':
שירצה:

דף יט:

נ"ב לאו:

דף כ.

נ"ב דאשתפוך חמימיה אמר רבא לפנו לי מאני וכו':
לי כצ"ל:
תי' דתניא מוקף:
ובין אמירה במעשה שאין בה איסור דאוריית' כצ"ל:

דף כ:

נ"ב תי' נינח נמחק ונ"ב ניתיב:
תי' מדוכתי' מוקף:
נ"ב לשם שיתוף:
נ"ב ולא הו"ל כבן חצר אחרת:

דף כא.

אומרה:
צ"ל ונוטל ותי' ומבטל נמחק:
דבטלי ליה להוא:
ומתני' זו וכו' שלא יוציא אפשר דהם הוה ס"ל לר"י יוציא דמשמע דמהני ביטול כצ"ל:
בני חצר בחצר כצ"ל:
תי' אותן נמחק:
צ"ל הלא יאסר כל אחד ואחד לחבירו:
רשותו חצירותיו כצ"ל:

דף כא:

נ"ב דבנכרי לא שייך למימר מזיד ושוגג:
נ"ב חצר בחצר כצ"ל:
נ"ב לר"ה כצ"ל:

דף כב.

כשמוליכין כצ"ל וכו' בין לבני אותה כצ"ל:
צ"ל כשרשויותיהם חלוקות כו' וקנים דב"ה סברי:

דף כב:

נ"ב או שהיה העירוב בא אצלם:
נ"ב ואם שמוליכין כצ"ל:

דף כג.

נ"ב נקטינן:
נ"ב וכן בחצר אינן מערבין ישראלים דרך חלונות בבתים להתירם דרך פתחי':
נ"ב דזהו ג' בתים: אפי' חורבה כלומר חצר א' בשני בתי' ובית חרב וכו' כצ"ל:
בא"י הגי' והחצר החיצונה צריכה לערב ונ"ב עם הפנימית שהרי דריסת הרגל אוסרתה אבל הפנימית אינה צריכה לערב עם החיצונה כו' כצ"ל:
נ"ב לעצמה מותרת כצ"ל:

דף כג:

נ"ב לעולם אינו אוסר:

דף כד.

אין צריכין לערב:
נ"ב דרך:
נ"ב בעלי:
מחיצה כצ"ל:
מן קרקע הבתים כצ"ל:
צ"ל אפי' עירבו ותי' בין נמחק:

דף כד:

צדו אחד כצ"ל:
מן ועוד דהא כו' עד שולטת בו. תא"מ:
נ"ל עליו:

דף כה.

נ"ב כא':
נ"ב ויותר:

והותרה למקצת שבת הותרה לכל השבת אלא בעירוב כצ"ל:
למחיצה כצ"ל ותי' לבהמה מוקף:
נ"ב משלו:
הגלל גבי כו' כצ"ל ותי' אבל נמחק:
נ"ב הרמב"ם בפ"א:

דף כה:

נ"ב שם:
ואינו צריך להודיע' מבעוד יום אבל משחשכה:
ואינה אוסרה בשאינה רגילה כצ"ל:
מן החצר למבוי כצ"ל:

דף כו.

נ"ב להוצאו' שבת:
דרבא:
צריך וכו' ולמועטין תא"מ:
נ"ב דמתני':
דלשמונה עשר בעלי חצרות סגי להו בב' סעודות לשיתוף ש"מ דלא בעינן כגרוגרת לכל אחד וא' אלא בזמן שהן מועטין שאין בכל גרוגרת שלהם שתי סעודות אבל כיון שהגיעו גרוגרותיהם לשתי סעודות אפי' היו ק' בב' סגי להו בב' סעודות דדין י"ח וכ' ול' דין א' להם שהרי גם לי"ח בעלי בתים אין וכו':
נ"ב ואמרינן בגמ':

דף כו:

נ"ב הוא כי כו' אלא לקנות הימנו כצ"ל:
נ"ב אוסרת וזה שאינה רגילה אינה אוסרת כצ"ל:
נ"ב זכה כצ"ל:
נ"ב דלא קנה אלא:

דף כז.

ברגל ולדבר מצוה וכיון שנודע כו' כצ"ל:

נ"ב יש:
נ"ב בשבת בעיר כצ"ל:
אין להם טומאה שהנכנם עצמו נקרא ראשון ואינו עושה אלא שני וכלים אינם מקבלים טומאה אלא מאב הטומאה אבל כו' הבגדים טומאת ערב ונקראים גם הם ראשון בטומאה ועושין שני ואם כו' מיד טומאת ערב כמו כו' מלבוש לא יהיו ראשון בטומאה אלא אם ישהה כו' כצ"ל:
נ"ב יכבס את בגדיו ותי' יטמא נמחק:

דף כז:

צ"ל שהלוג:

דף כח.

תי' ומבוי נמחק:

דף כח:

שישקעו כצ"ל ותיבת שיראו נמחק:
מן ורב נחמן עד במים מוקף:
כצ"ל ור"נ אמר רבה בר אבהו קורה ארבעה מתיר במים:

דף כט.

מפני שלא היתה כו' כצ"ל:
במופלגת גבוה י"ט מותרת:

דף כט:

צ"ל ליתן:
נ"ב ופיו בחצר:

דף ל.

צ"ל דשרי:
אמר ר' כשהיינו לומדי' תורה אצל ר"ש בתקוע היינו כצ"ל:
כשהקטן נפרץ במלואו לגדול כצ"ל:

דף ל:

צ"ל יהודה:
נ"ב כלומר למה הוצרך לכך כך פירש הר"ן בפרק כל הכלים. וס"א ולשמואל למה לי:
במעט שסביב הגגות כצ"ל:
תז"נ:
אסרה גדולה אקטנה כצ"ל:
צ"ל להיות:

דף לא.

או בעשר כצ"ל:
נ"ב מתני' כצ"ל:
נ"ב קסבר שבת זמן תפילין הוא:
נ"ב מכניסן

דף לא:

תיבות בר רב יצחק נמחקין:
נ"ב אמר אביי תפילין כיון דאתו לידן נימא בהו מילתא הי' וכו':
ושקעה עליו חמה וקדש כו':
נ"ב וכן בנו. בנו מאי בעי התם תני דבי מנשה כשילדתו אמו בשדה: מתני' כו' כצ"ל ומש"נ לקמן מוקפות:
בסכנת ליסטים כו' להתירם מפני ליסטים אלא שאם כו' ויפסידום ויבזום:
נ"ב הכי פירושא בד"א:
נ"ב ומאי אפילו הן מאה אע"ג:
והיכא דלא כו' כצ"ל:
המשתמר כצ"ל:
דלילה זמן תפילין הוא ואין מורין כן אין צריך כו' כצ"ל:

דף לב.

מכאן עד מתני' נמחק וכמ"ש לעיל וכן בר"י:
דהתם כו' הרוק או אוכלים:

דף לב:

נ"ב שתיית:
שתיית עראי אסור לשתות ממנו כצ"ל:

דף לג.

נ"ב צ"ל עם:
לפי שאדם יכול לעבור שם לפיכך כו':
לכותל בתוך ד"ט כצ"ל ותי' בין שהיא סמוכה נמחק:
נ"ב ותהיה כרמלי' ואקילי' איסורא דרבנן א"נ ינקנה לגמרי ושוב וכו':

דף לד.

בכרמלית ויפתח ברשות היחיד כצ"ל:
מבפנים:

דף לד:

מותר במקדש:
ואין שבות במקדש והשאר נמחק:
או כהן זה כצ"ל:
נימת כנור של שיר לוים כצ"ל:

דף לה.

אלא משלך אבל במקדש לא התירו אלא דבר כו':

דף לה:

ר' אבא:
מתחדשים ומוסיפים כן הקרה רעתם כלו' כן נובעת רעתם תמיד: